

کتابشناسی تحلیلی

کتابهای منتشره در پاییز ۷۳

یادداشت

یکی از مهمترین بخشهای پژوهشنامه، «کتابشناسی تحلیلی» است. در این بخش تمامی کتابهایی که در یک فصل در حوزه انبیهات کودک و نوجوان به طبع رسیده است، در شورایی اولیه بررسی می‌شود. سپس آثار برتر به شورای عالی ارسال می‌گردند تا بررسی و تحلیل شوند. آن گاه تعدادی از کل کتابها که به تشخیص شوراهای ارزش بیشتری برای طرح دارند، با ارائه چکیده آنها تحلیل و معرفی خواهند شد. هدف از کتابشناسی تحلیلی، نقد آثار نامناسب و مضر نیست بلکه معرفی کتابهای خواندنی و نیز ارج نهادن به آثار خوب، خیلی خوب، و عالی است. درباره ترکیب دو شورا و شیوه کارشان مواردی قابل ذکر است:

۱. اعضای شورای اول:

- سوسن طاق‌دیس: نویسنده و مسئول بخش «غنچه آفتابگردان» در روزنامه آفتابگردان
- بابک نیک طلب: شاعر و کارشناس شعر

کودک و نوجوان

- غلامرضا منفرد: کارشناس ارشد آموزش و پرورش و مدرس مرکز تربیت معلم
★ زهرا رویان: مسئول اجرایی کتابشناسی

۲. اعضای شورای عالی:

- سوسن طاق‌دیس
- شکوه قاسم نیا: شاعر و نویسنده و مدیر

مسئول مجله شباب

- مصطفی رحماندوست: شاعر، نویسنده،

مترجم و سردبیر مجله سروش کودکان

- فریدون عموزاده خلیلی: نویسنده، سردبیر روزنامه آفتابگردان و عضو سردبیری مجله سروش نوجوان

- کریم نصر: تصویرگر و مدرس طراحی

- مهدی حجوانی

۳. کتابهای مورد بررسی تنها حوزه انبیهات و تصویرگری کودک و نوجوان را شامل می‌شوند، یعنی انبیهات داستانی (داستان، نمایشنامه و فیلمنامه)، شعر و آثاری که ماه‌های ادبی دارند و همچنین کلیه شئون تصویری و گرافیکی. بنابراین آثار علمی و یا کمک آموزشی تنها در صورتی که برخوردار از ماه‌های چشمگیر ادبی باشند در این حوزه قرار می‌گیرند.

۴. این کتابها تنها گروه‌های سنی «الف، ب، ج، د، ه» و یا مشترک بین دو گروه را در بر می‌گیرند، یعنی گروه پیش از دبستان و دانش آموزان نوره دبستان، راهنمایی و متوسطه.

۵. در بررسی یک اثر، تمام جنبه‌ها تحلیل می‌شود و نه تنها یک جنبه خاص همچون متن. بنابراین اگر یک کتاب، متنی قوی اما تصاویری ضعیف داشته باشد، معدلی از متن و تصویر به نامش ثبت خواهد شد. کودکان اصولاً از کتابها تأثیری واحد می‌گیرند. بنابراین ما نیز از روزه چشم کودک به کتابها می‌نگریم و بر این باوریم که تولید

۷. اعضای محترم شوراهای نسبت به آثار خودشان اظهار نظر نخواهند کرد.
 ۸. بی تردید، سخالت نوق و برداشت شخصی و نیز احتمال خطا و لغزش در قضاوت تا حدی اجتناب ناپذیر است؛ اما اعضای شوراهای از خداوند سبحان مدد می‌جویند که جریانی کارشناسانه و سالم در بستر نقد ادبیات کودک و نوجوان جاری کنند. آنها در این راه دشوار، راهبردها و تذکرات را غنیمت می‌شمارند.

کتاب کودک، کاری جمعی است و در نهایت تأثیری یکپارچه بر مخاطب می‌گذارد.
 ۶. ملاک شناسایی و جمع آوری کتابهای هر فصل، مراجعه به نشریه نعلیه و نیز مراجعه حضوری به بازار کتاب است. بنابراین اگر کتابی مدتها پس از تاریخی که در شناسنامه‌اش قید شده است روانه بازار شود - چنانکه بسیار پیش می‌آید - آن را همراه با کتابهای فصل بعد بررسی خواهیم کرد.

فهرست کتابهای بررسی شده

نام کتاب	نویسنده/ناشر	نام انتشارات
۱. آبگیر مرغابها	محمود برآبادی	انجام کتاب
۲. افسانه برخت جوان	منوچهر کریم زاده	اشاره
۳. به دوست خود نخند	ترجمه فروغ حاشا بیگی (بازنویس منوچهر کریمزاده)	اشاره
۴. پدر بزرگ و ستاره	محمود برآبادی	انجام کتاب
۵. پرندهای سحرآمیز	عبدالمجید نجفی	سرورش
۶. پروانه در باران	جعفر ابراهیمی (شاهد)	زالال
۷. پسری که کوچک شد	عباس علامه	پیام نور
۸. پهرزن ریزه میزه	هوپ نیول (ترجمه مجید عمیق)	زالال
۹. تاپتاپیک	جودی دابلی	زالال
۱۰. جشن گنجشکها	(ترجمه نسرين وکیلی)	زالال
۱۱. جوجه اریک زشت	افسانه شعبان نژاد هانس کرهستین آندرسن	کلان‌ن پروورش فکری کونکان و دوجوانان
۱۲. جوجه تنها	(ترجمه مهري محقق فر)	بفتر نشر فرهنگ اسلامی
۱۳. جانته روز نهم (۱)	عبدالله مصیب زاده	آوای کودک
۱۴. جانته روز نهم (۲)	رضا شیرازی (بازنویس)	پیام محراب
۱۵. حسنی کلاس چنده (۱)	رضا شیرازی (بازنویس)	پیام محراب
۱۶. حکایات عطار	شکوه قاسم نیا	پیدایش
۱۷. خانه‌ای برای شیطان	عبدالمجید نجفی (بازنویس)	سرورش
۱۸. خنده نیستتر	سرور کتبی	ریحان
۱۹. داستان زندگی امام حسن (ع)	ترجمه محمود کیهانوش	زالال
۲۰. داستان زندگی حضرت علی (ع)	امیرمهدی مرانحاصل (بازنویس)	پیام نور
۲۱. داستان زندگی حضرت قاطمه (س)	امیرمهدی مرانحاصل (بازنویس)	پیام نور
	امیرمهدی مرانحاصل (بازنویس)	پیام نور
	امیرمهدی مرانحاصل (بازنویس)	پیام نور

۲۲. داینامسورگردن نراز و داینامسور پاکنده
 ۲۳. نره آهوان
 ۲۴. سفرهای گالپور
 ۲۵. سمفونی حمام
 ۲۶. شیر در آینه جانوش
 ۲۷. عموجان عباس
 ۲۸. غازی که تخم طلا می‌گذاشت
 ۲۹. فردا دیر است
 ۳۰. قصه‌های انقلاب (۵)
 ۳۱. قصه‌های انقلاب (۶)
 ۳۲. کلبه و دمنه
 ۳۳. کوچکترین آدم بزرگ دنیا
 ۳۴. موسیقی باد
 ۳۵. نخودی ۳ (شیرسرماز کوچولو)
 ۳۶. نخودی ۴ (سفر به خطر)
 ۳۷. نخودی ۵ (نخودی بر قصر حاکم)
 ۳۸. وروجک و آقای نجار
 ۳۹. هاجن و واجن
 هلن پیرس (ترجمه سها مرشد)
 محمدرضا یوسفی
 به روایت از پیش کسمنتر
 (ترجمه کمال بهروزکیا)
 فرهاد حسن زاده
 بینگ زی (ترجمه لادن سیدنقوی)
 ابراهیم حسن بیگی
 عبدالرحمان زرنندی
 رومر بودنیورگ
 (ترجمه محسن چینی فروشان)
 گردآورنده رضا رهگنر
 گردآورنده رضا رهگنر
 حسن شهرآزی (باز نویس)
 فروزنده خداجو
 مصطفی رحماننویست
 شکوه قاسم نیا
 شکوه قاسم نیا
 شکوه قاسم نیا
 الیس کات (ترجمه اسماعیل حمزطلو)
 ژیللا احمدی
 دفتر نشر فرهنگ اسلامی
 سروش
 زلال
 قنهای
 سروش
 مدرسه
 اشاره
 برگ
 حوزه هنری
 حوزه هنری
 پیام محراب
 ریحان
 مدرسه
 پیدایش
 پیدایش
 پیدایش
 پیام عدالت
 پارس

۱. کیفیت معرفی آثار

از نگاه آمار

شایسته معرفی	عدم معرفی	کیفیت
		تعداد
۲۲	۱۷	فراوانی
۵۷/۵	۴۲/۵	درصد

۲. گروه سنی

د-ه	د	ج-د	ج	ب-ج	ب	الف-ب	الف	گروه سنی
								تعداد
۳	۳	۷	۳	۱۰	۴	۸	۱	فراوانی
۷/۵	۷/۵	۱۷/۵	۷/۵	۲۵	۱۰	۲۰	۲/۵	درصد

۳. وضعیت تألیف و ترجمه

ترجمه	تألیف و اقتباس	نوع اثر
		تعداد
۱۰	۲۹	فراوانی
۲۵	۷۵	درصد

۴- قالبهای آثار

نرخ	تعداد	فراوانی	
		قالب	
-	-	تصویری	داستان
۴۰	۱۶	کوتاه	
۴۰	۱۶	مجموعه	
۷/۵	۲	بلند	
-	-	رمان	
-	-	بلند	شعر
۱۰	۴	مجموعه	
-	-	قصه منظوم	
-	-	سفرنامه	
-	-	فیلمنامه	
-	-	نثر ادبی	

۵- قطع کتابها

نرخ	تعداد	فراوانی	
		قطع	
۲/۵	۱	رحلی	
۴۰	۱۶	بزرگ	خشکی
۲/۵	۱	متوسط	
۵	۲	کوچک	
۲/۵	۱	بلند	وزیری
-	-	کوتاه	
۴۰	۱۶	رقعی	
۵	۲	پالتویی	
-	-	جیبی	

۶. پرکارترین نویسنده: شکوه قاسم نیا با چهار اثر و محمود برآبادی با دو اثر.

۷. پرکارترین بازآفرین: امیر مرادحاصل با سه اثر و رضا شهرآزای با دو اثر.

۸. پرکارترین ویراستار: رضا رهگنر با دو اثر.

۹. پرکارترین تصویرگر: محمدحسین صلواتیان با چهار اثر و امیر نساجی و آراسته رزاقی با سه اثر.

۱۰. پرکارترین صفحه آرا: هوشنگ آشتیانی با دو اثر.

۱۱. پرکارترین ناشر

نام مؤسسه انتشاراتی	تعداد عنوان
زالال	۵
پیدایش، پیام نور و سروش	۴
اشاره و پیام محراب	۳
ریحان، انجام کتاب، حوزه هنری، دفتر نشر فرهنگ اسلامی و مدرسه	۲

۱۲. مجموع تیراژ کتابها: ۲۰۱۴۰۰ جلد و به طور متوسط تیراژ هر کتاب ۱۰۰۳۵ جلد.

۱۳. مجموع صفحات کتابها: ۱۹۳۳ صفحه و به طور متوسط برای هر کتاب حدود ۴۸ صفحه.

۱۴. مجموع بهای کتابها: ۶۰۱۵۰ ریال و به طور متوسط برای هر کتاب حدود ۱۵۰۰ ریال.

پسری که کوچک شد

نویسنده: عباس علامه. تصویرگر: محمدحسین صلواتیان. گروه سنی: ب - ج. ناشر: پیام نور. تعداد: ۱۰۰۰ نسخه، ۱۶ صفحه، رنگی، ۱۳۰۰ ریال.

علی پسر بچه بازیگوشی است که به حرف مادرش گوش نمی‌کند. مادرش برای ترساندن او که به رعایت نظافت توجهی ندارد، می‌گوید کسی که نظافت را رعایت نکنند، کوچک می‌شود. علی که چندان این تهدید را جدی نگرفته، ناگهان کوچک شده و وارد عالمی دیگر می‌شود؛ عالمی که در آنجا میکروبها زندگی می‌کنند. طی این سفر، علی می‌فهمد میکروبها چه صدماتی به بدن انسان می‌رسانند و پشیمان از رفتارهای خود، یکباره از خواب بیدار می‌شود.

نیدگاه:

فکر اولیه (مایه) داستان خوب است و کار، یک قصه آموزشی نسبتاً موفق تلقی می‌شود. از نظر طراحی داستان لزومی نداشت که قصه در خواب اتفاق بیفتد. نویسنده کوشیده است که شکل

واقع‌گرای کار را حفظ کند و اتفاقاً همین باعث شده که کار لطمه نبیند، زیرا امکان ندارد کسی خوابی چنین آموزنده و منطقی و پر بار ببیند! همچنین کوچک شدن علی قاعده‌ای ندارد، چرا که او در آغاز داستان به اندازه کرمهای خاکی کوچک می‌شود، ولی در ادامه او را به اندازه میکروبها می‌بینیم. علاوه بر این، اشاره نویسنده به صندوقهای پر از غذا در بدن انسان که علی می‌تواند آنها را باز کند و بخورد نیز منطقی و علمی نیست.

داستان، با عجله تمام شده است در حالی که جای کار بیشتری داشت و علی می‌توانست در بدن انسان و همراه میکروبها، با ماجراهایی رو به رو شود که هم داستانی باشند و هم آموزنده.

نثر کتاب، روان و قابل فهم است. عنوان کتاب و طرح جلد آن، بیانگر محتوای آموزشی کتاب نیست.

تصویرهای این کتاب نمونه تصاویری هستند که تصویرگر می‌کوشد تا همه عناصر آنها (بامزه) باشد. طراحی‌های اکثر عناصر، بارها و بارها دیده شده‌اند و حتی تعدادی از آنها آنم را به یاد کارتونهای تلویزیونی می‌اندازند.

حادثه روز نهم (۲۰)

بازآفرین: رضا شیرازی. تصویرگر: حسین مظاهری. گروه سنی: د-ه. ناشر: پیام محراب. تعداد: ۵۰۰۰ نسخه. ۱۱۲ صفحه. تک رنگ. بهای هر جلد: ۲۰۰۰ ریال.

کتاب، بازآفریده‌ای سانه از حادثه عاشورای حسینی است. جلد نخست این مجموعه، به تشریح وضعیت اصحاب و جلد دوم آن به شرح حالی کوتاه از خانواده امام حسین (ع) اختصاص یافته است. چکیده بخش اول از جلد نخست را می‌خوانید:

امام حسین (ع) در شب عاشورا، یاران و خانواده خود را از حوادث فریاد و شهادت حتمی همه افراد همراه، با خبر می‌کند و پس از آنکه بیعت خویش را از یارانش برمی‌دارد، آنها را در ماندن یا رفتن آزاد می‌گذارد. اما تک تک یاران و افراد خاندان ایشان، به ماندن و شهادت بر پیشگاه امام اصرار می‌ورزند. امام نیز جایگاه عالی هر یک را در بهشت، به آنان نشان می‌دهد.

بیدگاه:

نویسنده، سعی کرده است براساس اسناد تاریخی، داستان واره‌هایی از واقعه عاشورا بیاورند. هر چند که تلاش نویسنده در پرداخت صحنه‌های این حادثه و لحظه‌پربازی برخی صحنه‌ها تا حدی موفق است، ولی داستانها از طراحی چندان خوبی برخوردار نیستند. این ضعف، از لحاظ جانبدارانه بوین بیان داستانی و نیز عدم ریشه‌یابی روانی، اجتماعی و تاریخی رفتارها، کاملاً آشکار است. این محدودیت، باعث شده است که مجموعه مورد بحث به کتابهای تاریخی و غیرداستانی شبیه تر باشد تا داستان. در داستانهای این مجموعه، خواننده با شخصیت‌هایی کامل رو به رو نیست و تلاش نویسنده به تشریح ظاهر شخصیت‌ها و رفتارهای بیرونی آنها محدود شده است که با توجه به باز بوین بست نویسنده بر انتخاب زاویه دید بانای کل،

چندان توجه پندیر نیست.

نثر کتاب نیز به نثر کتابهای تاریخی نزدیکتر است، و تلاش نویسنده در ادبی ساختن متن، باعث تکلف و تصنع آن شده است. همچنین در نثر کتاب، شاهد کاربرد اصطلاحات کهنه و کنار گذاشته شده‌ای مانند «بر» به جای «به» و «با (گشته» به جای «شده» هستیم.

تصاویر کتاب چندان جذاب و حس برانگیز نیست. نام کتاب نیز ما را به یاد کتاب ظهر روز نهم سرویه قهصرامین‌پور می‌اندازد.

در پایان، می‌توان گفت که مهمترین تأثیر این مجموعه، آشنا شدن خواننده با گروهی پر تعداد از اصحاب و خاندان امام حسین (ع) است که تاکنون با آنها رو به رو نبوده است.

به دوست خود نخواند و عقل مال همه است
مترجم: فروغ حاشا بیگی. بازنویس: منوچهر کریمزاده. تصویرگر: لیلا دانشور. گروه سنی: ب-ج. ناشر: اشاره. تعداد: ۱۰۰۰۰ نسخه. ۲۴ صفحه. رنگی. ۱۸۵۰ ریال.

این کتاب، بازنویسی نو افسانه آفریقایی است. چکیده نخستین افسانه را می‌خوانید:

لاک پشستی می‌شنود که دوستش شاهین، به تازگی صاحب چند جوجه شده است. او تصمیم می‌گیرد به هر شکلی شده، سری به لانه شاهین که بالای کوهی بلند است، بزند. در این میان از دوست دیگرش لکالک کمک می‌گیرد و به خانه شاهین می‌رسد. شاهین که از دیدن او در لانه‌اش بسیار متعجب است، از نحوه آمدنش به لانه خود سؤال می‌کند. لاک پشت ادعا می‌کند که با کمک عقلش به آنجا آمده و به دلیل طی مسافتی طولانی بسیار خسته شده است. لاک پشت به همین بهانه، چند روزی در خانه شاهین می‌ماند. شاهین که از طولانی شدن مدت اقامت لاک‌پشت چندان دلخوش نیست،

سعی می‌کند با ترفندی خاص او را به لانه‌اش برساند. وقتی او رابه لانه‌اش می‌رساند، می‌گوید: «از این پس اگر خواستی به خانه ما بیایی، بگو تا خوب تو را به لانه ببرم، تا اینقدر خسته نشوی!»

دیدگاه:

برونمایه داستانها، خوب و پیرنگ آنها پرکشش است و حس تعلیق را در خواننده ایجاد می‌کند. وجه مشترک این دو قصه نیز کاربرد عقل در زندگی است. نثر داستان گرچه موجز است، ولی از یکدستی و استحکام کافی برخوردار نیست. حتی ارتباط میان عنوان داستان اول با موضوع و حواصت آن روشن نیست. گرچه داستانها از فرهنگ مردم آفریقا انتخاب شده‌اند، ولی به سبب دقت در انتخاب، می‌توان شاهد مثالهایی از متل‌های ایرانی را به روشنی بر آنها دید. به عنوان نمونه، در داستان دوم می‌توان به این متل رسید که «همه چیز را همگان دانند و همگان هنوز به دنیا نیامده‌اند.»

❶ مثبت‌ترین جنبه تصویرهای این کتاب، رنگ آمیزی آنهاست. تصویرگر کوشیده است تا با استفاده از رنگهای یکدست (تخت) و به کارگیری آنها در سطوح وسیع، تصویری ساده و در عین حال رنگین به مخاطب ارائه دهد.

عمده‌ترین اشکالهای تصویری این کتاب عبارتند از: ۱. تصویرگر به درک تکنیک کلاژ نائل نشده است. در تکنیک کلاژ، برخلاف رنگ آمیزی با قلم مو، داخل شکل‌های دقیقاً طراحی شده را با کاغذ پر نمی‌کنند، چرا که این کار به وسیله قلم مو و رنگ راحت‌تر انجام می‌گیرد. اگر سطوحی تخت و یکدست مورد نیاز باشد، می‌توان این کار را با تهیه دستور کار لیتوگرافی انجام داد. کلاژ، نوعی اتفاق تصویری است و تصویرگر، همواره خود را آماده می‌کند تا در هر لحظه، شکل‌هایی را که مناسب فضا و شخصیت‌های تصویر در حالی شکل گرفتن است، تشخیص داده و وارد تصویر کند. به این ترتیب در تصویرهای کتابی که به صورت کلاژ تهیه شده‌اند،

شخصیتها و عناصر تصویر، انطباق دقیقی با یکدیگر ندارند و در واقع زیبایی و بداعت همین سطوح اتفاقی، برای بیننده جالب است.

در تصاویر این کتاب، مرز شکل‌هایی که دقیقاً از قبل طراحی شده‌اند، بعد از انتقال آنها بر روی کاغذهای رنگی، به دقت بریده شده و در نتیجه نوعی محافظه کاری در اجرای آنها به چشم می‌خورد.

۲. تعدادی از تصویرهای این کتاب با تأثیر پذیری آشکار از تصاویر کتاب ترجمه نشده «۲۶۵ داستان درباره حیوانات» به وجود آمده‌اند. این نکته هم محافظه کاری تصویرگر را در ابداع تصاویر، به روشنی نشان می‌دهد.

گوشه و کنار تعدادی از تصویرهای این کتاب، نشان می‌دهد که تصویرگر آنها از توانایی ارائه تصاویری بدیع برخوردار است و با تلاش بیشتر می‌توانست همه عناصر تصویر را از نگاه خود طراحی کند. کاهش از دیدن تصاویر بدیع ایشان محروم نمی‌شدیم.

فرادادیر است

نویسنده: زومر بوینبورگ. مترجم: محسن چینی‌فروشان. تصویرگر: کورت زاندر. گروه سنی: الف - ب. ناشر: برگ. تعداد: ۲۲۰۰۰ نسخه. رنگی. ۱۹۵۰ ریال.

جغد کوچولویی به دلیل وابستگی به لانه کوچک و پند و مادرش، نوست ندارد بزرگ شود و پرواز را بیاموزد. پند و مادرش که اصرار را بی‌فایده می‌بینند، او رابه حال خود می‌گذارند. آنها به دلیل کمبود آنوقه، گاهی مجبور می‌شوند جوجه جغد را شبانه در خانه تنها بگذارند و خود به جستجوی آنوقه بروند. شبی، گربه‌ای با جوجه جغد رو به رو می‌شود و جغد که نمی‌تواند پرواز کند، راهی برای فرار ندارد، اما ناگهان مادرش سر می‌رسد و گربه را فراری می‌دهد. جوجه از این حادثه درس می‌گیرد و

آرامش ابدی ته اقبانوس باقی بماند.

بهدگاه:

قالب اصلی کتاب، گزارشی مستند از حادثه‌ای بزرگ در تاریخ دریانوردی دنیاست. با این وجود به دلیل عظمت حادثه، کتاب به یک اثر خواندنی مانند داستان نزدیک شده است. استفاده از کاغذ گلاسه و تصاویر زیبا و زنده برای چنین اثر متوسطی، چندان توجه‌پذیر نیست. حُسن کتاب در این است که به مطلق نبیون قدرت تکنولوژی اشاره کرده است. تصویرهای این کتاب بسیار مناسب بوده و با اجرایی بسیار خوب ارائه شده‌اند. تصویرگری برای چنین کتابی که در آن، تصویرگر ملزم به حفظ جنبه‌های مستند تصاویر - مثل شکل کشتی، لباس‌ها، ساختمان‌ها و غیره - است. کاری بسیار مشکل به نظر می‌رسد که تصویرگر این کتاب بخوبی از عهده آن برآمده است. باید توجه داشت که در چنین مواردی، ممکن است تصویرگر به «طبیعت‌گرایی» صرف بفلتد و با فراموش کردن

مشتاق یادگیری پرواز می‌شود.

بهدگاه:

زمینه داستان تکراری است و مهمتر اینکه طرح آن نیز تخت و ساده است. طراحی داستان چندان بر منطق داستانی استوار نیست، زیرا معلوم نیست که گربه از چه راهی وارد انباری (محل زندگی جفدها) می‌شود و اگر در همیشه باز است، چرا در موقعیت‌های دیگر به سراغ جوجه جفد نيامده است. از این گذشته، نُرسیت سربرنگاه رسیدن مادر، کمی عجیب است.

نثر ترجمه می‌توانست نرم‌تر و خریسالانه‌تر شود. بهتر بود کتاب در قطع رحلی و در نتیجه با قیمت بالا منتشر نمی‌شد.

با این همه و در مجموع، این کتاب برای بچه‌ها اثری خواندنی است.

 تصویرهای این کتاب نمونه‌ای از تصویرهای بسیار رایج و تکنیک زده اروپایی - امریکایی است. طراحی‌های غیرخلاق و تکراری، از ویژگی‌های تصویرهای این کتاب است.

تایپانیک (از لغت‌نگار... سازمان پیدایش)

نویسنده: جودی داولی. مترجم: سرین وکیلی. تصویرگر: کبیت کهلر. گروه سنی: ج. ناشر: زال. تعداد: ۵۵۰ نسخه. ۴۸ صفحه. رنگی. ۲۲۰۰ ریال.

تایپانیک، بزرگترین کشتی دنیا که گفته می‌شد ایمن‌ترین کشتی جهان است، در نیم آوریل ۱۹۱۲ میلادی به آب انداخته شد، اما در اولین سفر خود به این دلیل که سیستم رادار تشخیص موانع نداشت، با یک کوه یخی تصادف کرد. در این حادثه، چون قایق نجات به تعداد کافی وجود نداشت و بی‌سیم کشتی‌ها به هنگام شب خاموش بود، ۱۴۹۵ نفر جان باختند. پس از سال‌های نراز، یک کاوشگر پرتلاش در تابستان ۱۹۸۵، کشتی را در قعر اقبانوس می‌یابد ولی ترجیح می‌دهد که همچنان در

اروابط تصویری) که الزاماً باید در هر تصویر وجود داشته باشد، تصویری ملال آور ارائه نهد، اما تصویرگر این کتاب، با مقدار کمی اغراق در رنگ آمیزی، فضای خاکستری و یکنواخت واقعیت را به تصویری جذاب و خوشرنگ تبدیل کرده است.

حکایات عطار

انتخاب و بازآفرینده: عبدالمجید نجفی. تصویرگر: سیمون پرفکر. گروه سنی: ج. ناشر: سروش. تعداد: ۵۰۰۰ نسخه. ۲۲ صفحه. تک رنگ. ۱۲۰۰ ریال.

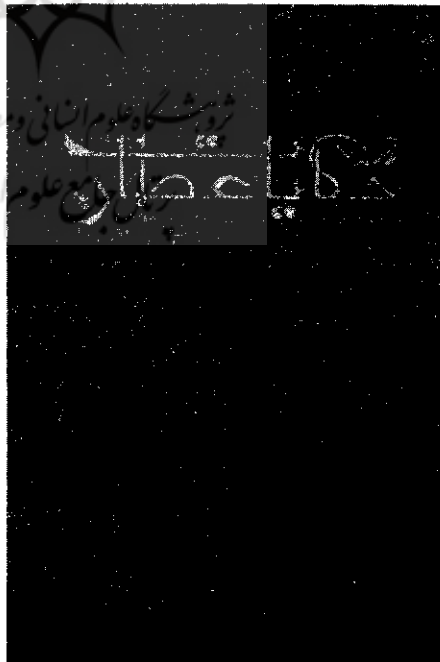
این مجموعه، بازآفرینده پنج قصه از آثار «عطار نیشابوری» عارف بزرگ ایرانی است. چکیده نخستین داستان این مجموعه، «حکایت پسرک ماهیگیر» را می‌خوانید:

حاکم سرزمینی که خیلی به شکار علاقه‌مند است، با جمعی از یارانش به شکار می‌رود. او که نلبسته تنهایی است، در فرصتی مناسب، یاران خود

را رها می‌کند و به گشت و گذار می‌پردازد. در مسیر خود به پسرکی ماهیگیر برمی‌خورد که با وجود سن کمش از راه ماهیگیری شکم خود و مادرش را سیر می‌کند. حاکم - بدون معرفی خود - به پسرک پیشنهاد می‌دهد که با هم شریک شوند. پسرک می‌پذیرد و حاکم در غروب همان روز همه ماهیهایی را که صید کرده است، یکجا به پسرک می‌دهد. سپس قرار می‌گذارند که صید فردا از آن حاکم باشد. روز بعد، وقتی حاکم افرادی را برای آوردن پسرک می‌فرستد، پسر با تعدادی ماهی به نزد او می‌آید و گرچه دیگر از مقام او مطلع شده است، اما تعام ماهیها را براساس قرار به او می‌دهد. حاکم که از وفاداری پسرک خشنود شده است، سرپرستی او را بر عهده می‌گیرد.

دیدگاه:

ادبیات کهن ایرانی آنچنان غنی است که با وجود تلاشهای انجام شده در زمینه بازنویسی، بازآفرینی و ساده نویسی آنها، هنوز هم جای کار بسیار دارد. مجموعه حاضر دلیل این ادعاست که در صورت رجوع به این آثار و بازپرداختی امروزی از آنها، می‌توان به قصه‌هایی جذاب و ماندنی دست یافت؛ به شرط آنکه در انتخاب آنها دقیق عمل کنیم و در پرداختها، راهی مناسب و سنجیده را برگزینیم. هر چند نمی‌توان ادعا کرد که قصه‌های این مجموعه برترین قصه‌های بجای مانده از عطار است، اما می‌توان گفت تلاش بازآفریننده در انتخاب و پرداخت این آثار، ماهیه آشنایی نسل جوان با این چهره مشهور ادب و عرفان فارسی است. این تلاش خصوصاً در برخی از قصه‌ها - به ویژه قصه اول - به دلیل بازپروری فضا و شخصیت‌های مناسب داستانی، موجب جذابیت قصه‌ها شده است؛ هر چند که این میزان پرداخت در قصه‌های دیگر کاملاً رعایت نشده و آنها را بیشتر به سادگی حکایات عطار شبیه ساخته تا بازآفرینده آثار او. در همین ارتباط به نظر می‌رسد برخی از قصه‌ها، مانند قصه

فاصلهٔ بسیار در میان اشعار، ضعف و قوت آثار را آشکار می‌سازد.

این کتاب نیز همچون دیگر کتابهای آقای ابراهیمی، یادآور خاطرات کویکی روستایی است و طراوت و حیات زندگی در نه، در تمام اشعار جریان دارد. کوه، آسمان، پروانه و شاپرک، پیرمرد مهربان،

پروانه در باران

پیرمرد مهربان (۱۳۸۳) / شهر روزگار (۱۳۸۳)

سیب کال، قطره تازه، باغ سبز، جاده‌های مه آلود، بانایک و ...، مضامین و محورهای اصلی شعرهای این مجموعه را تشکیل می‌دهند.

زبان اشعار، ساده و صمیمانه است و امروزی و تازه. به هم ریختگی و جابجایی اجزای جمله کمتر در آثار شاعر مشاهده می‌شود. تقریباً وزن و قافیه و صنایع شعری را در اشعار به کار گرفته و جز موارد نادر نست به نوآوری خاصی نمی‌زند. ضعف تألیف و نارسایی مفاهیم اگر چه نوق خواننده را نمی‌آزارد، اما حضوری آشکار دارد که مواردی از آن را می‌آوریم:

«پروانه زیبا»، پروانه در من بال زد/ پروانه در من راه رفت/ چیزی جدا شد از دلم/ بالا به سوی ماه رفت [ص ۲۴] که مشخص نیست چه چیزی از دل شاعر جدا می‌شود: پروانه یا دل و یا...؟
«سیب کال»، از لب سنگین کوهستان/ می‌رسد آواز پروپکها [ص ۲۱] - که به گوش می‌رسد حذف

«پیرمرد خارکن» و «حکایت پل»، به پرداختی کاملتر به ویژه در انتهای داستان نیاز دارد و یا در برخی دیگر، مانند «قصهٔ آب حیات» جا داشت از پرداختی کاملتر در شخصیت‌های داستانی برخوردار می‌شد. نثر داستان‌ها ساده و روان است، ولی یکنست نیست. به ویژه مشخص نیست که به چه دلیلی نویسنده به جای استفاده از اشعار عطار، شعرهایی از خود را به قصه‌ها افزوده است.

تصویرهای این کتاب، خشک و بی‌روحند. عناصر تصویری به صورتی اتفاقی در صفحه پراکنده شده‌اند و رابطه‌ای بین اجزای تصویر برقرار نشده است. در ضمن، صفحهٔ ۸ این کتاب تصویر پانثامی را نشان می‌دهد که مشغول مامیگری است و از قسمت پشت کمرش یک پارو دیده است!

پروانه در باران

سراینده: جعفر ابراهیمی (شاهد). تصویرگر: پژمان رحیمی‌زاده. گروه سنی: ج - د. ناشر: زلال. تعداد: ۱۱۰۰۰ نسخه. ۲۴ صفحه. رنگی. ۲۰۰۰ ریال.

باد پامیزی، باد پامیزی

باغ را هل داد.

برگ از این شاخه، برگ از آن شاخه

بر زمین افتاد.

سرخي گل راه، شعر بلبل را

باد با خود برد.

گل‌های از ابر، آمد از درها

آسمان را خورد.

«پروانه در باران» مجموعهٔ ۲۷ شعر کوچک از آقای ابراهیمی در قالب چهارپاره و نیمایی است که چهار شعر «نام تو»، «فصل قندق»، «بهار در دستم» و «سیب کال کویکها» نوبار به چاپ رسیده است. زمان چاپ اشعار از سال ۶۳ تا ۷۲ است و

شده است.

نخستین قصه آن «پرنده‌های سحرآمیز» را می‌خوانید:

نسته‌ای نوجوان که عصر یک روز گرم تابستانی مشغول بازی فوتبال بر کوه‌اند، توپشان به داخل خانه پیرمردی که به تنهایی در محله زندگی می‌کند، می‌افتد. نوجوانان به دلیل نشناختن خصوصیات پیرمرد و حرفهای ضد و نقیضی که درباره او شنیده‌اند، ترجیح می‌دهند برای انتخاب فردی که باید به سراغ پیرمرد رفته و توپ را پس بگیرد، قرعه بکشند. نتیجه قرعه انتخاب راوی قصه است. راوی که از این انتخاب چندان خشنود نیست، با تردید فراوان در خانه پیرمرد را می‌زند و برخلاف تصویرش با برخورد نسبتاً گرم پیرمرد رو به رو می‌شود. او که به پیشنهاد پیرمرد وارد خانه شده است، درمی‌یابد که پیرمرد هنوز هم همچون گذشته به ساختن جفجه‌های گلی که به شکل پرنده‌اند، مشغول است. پیرمرد که اشتیاق بچه‌ها را نسبت به ساخته‌هایش می‌بیند، پیشنهاد همکاری آنها را برای

آوردن بسیاری از فعلها به صورت غریب و در غیر معنای اصلی، بیشترین نمود را در کتاب دارد که مثالهای زیر نمونه‌هایی از آن است:

«پیرمرد مهربان»، از هوا گنجشک می‌رویید. [ص ۲۰] و یا «فصل فندق»، مانر من صورتش را توی آب چشمه می‌کاشت. [ص ۲۲]

«سیب کال کوبیکها»، پر شد از بوی جلیکها/ چشمهای خیس و غمگنم. [ص ۱۲]

«فصل فندق»، من نگاه توت می‌چید / از درخت گرم خورشید. [ص ۱۲]

در مجموع، کتاب ویژگی خاصی نسبت به سایر آثار ایشان ندارد، و خصوصاً اینکه اغلب اشعار پیش از این در دیگر مجموعه‌های شاعر به چاپ رسیده است.

جای تعجب است که ناشر با همه بقتی که در چاپ به خرج داده است و از کاغذ گلاسه استفاده کرده، صفحات ۱۲ و ۱۲ کتاب را عیناً در صفحات ۲۰ و ۲۱ تکرار کرده است!

✪ اجرای تصویرهای این کتاب قابل قبول است و تصویرگر آن با اجرای آبرنگ آشناست، اما رنگ آمیزی تصاویر محافظه کارانه و طراحی‌های آن فاقد عناصر بنیعی تصویری است. تصویرها، فرق زیادی با هم ندارند و در پاره‌ای موارد به راحتی می‌شود جای دو تا از آنها را با هم عوض کرد؛ تصویر شعرهای «پیرمرد مهربان» و «جانمهای مه». گفتنی اینکه، نوعی گریز از ترسیم اندام انسانی در همه تصاویرها به چشم می‌خورد.

پرنده‌های سحر آمیز

نویسنده: عبدالمجید نجفی. تصویرگر: محمدرضا لواسانی. گروه سنی: د. ناشر: سروش. تعداد: ۵۰۰۰ نسخه. ۵۲ صفحه. تکرنگ. ۱۴۰۰ ریال.

این کتاب، دارای پنج قصه است که چکیده

تصویرگر با روابط تصویری است. تصویرگر اجرای قابل قبولی ارائه کرده است، اما تصویرها ارتباط نوری با مضمون داستانها ندارند. مهمتر آنکه تصویرگر از به کارگیری عناصر تصویری پیچیده و پرتحرک پرهیز کرده و در نتیجه، تصویرهای کتاب کم تحرکند.

خانه‌ای برای شیطان

نویسنده: سرور کتبی. تصویرگر: امیر نساجی. گروه سنی: ج. ناشر: ریحان. تعداد: ۱۰۰۰۰ نسخه. رنگی. ۱۵۰۰ ریال.

شیطان که در آغاز خلقت از فرمان خداوند سرپیچی می‌کند و در مقابل آدم به سجده نمی‌افتد، از خداوند مهلت می‌خواهد که تا روز رستاخیز زنده بماند و اجازه داشته باشد که همهٔ مردم، مگر مخلصان را منحرف کند.

شیطان، روزی با فریب وارد قلب نختری کوچک و مهربان می‌شود و با ترفندهایی گوناگون نخرک را وسوسه می‌کند تا کارهای بد انجام دهد. نخر با وسوسهٔ شیطان شروع به خرابکاری در جنگل می‌کند، اما سرانجام دل به جوجه پرستوها می‌سپارد و بر حال پسرک مرداب می‌گردد و با این اقدام، شیطان از قلب او خارج می‌شود.

دیدگاه:

یکی از سؤالهای رایج کودکان، شیطان و نحوهٔ عمل اوست. انتزاعی بودن مفهوم شیطان، پرداختن به آن را به ویژه در قالب داستان، دشوار می‌کند. نویسندهٔ اثر، سعی کرده است که در عین وفاداری به این مفهوم، با شخصیت پردازی ویژه، عملکرد او را به شکل کودکانه نشان دهد.

تلاش نویسنده برای وارد کردن شیطان در یک فضای امروزی، موجب برخی محدودیتها در این قصه شده است، از جمله:

- بخش آغازین داستان در بیان خلقت انسان،

فروش جفجفه‌ها می‌پذیرد.

دیدگاه:

تمام قصه‌های این مجموعه بر محور توصیف زندگی انسانهای متوسط جامعه و آرزوها و قهرمانهایشان دور می‌زند. قهرمانهای قصه‌ها، نوجوانانی هستند که در محله‌هایی متوسط بزرگ شده و از کودکی با طعم فقر آشنا می‌شوند. توصیف‌های صمیمانهٔ نویسنده از این شکل زندگی که به نظر می‌رسد با آن آشنایی خوبی دارد، موجب جذابیت داستانها شده است، بویژه آنکه هر قصه، فضایی خاص را تصویر می‌کند.

آنچه که به عنوان مهمترین محدودیت این مجموعه قابل ذکر است، پرداخت ناکافی قصه‌ها چه از نظر صحنه‌پردازی و چه از جنبهٔ شخصیت پردازی آنمه‌است. همین محدودیت موجب شده است که تصاویر در هر داستان کاملاً شفاف نباشد و هم حسی با آدمهای قصه‌ها به آسانی صورت نگیرد. به عنوان مثال در داستان نخست که چکیدهٔ آن ارائه شد، مشخص نیست، محلی که بچه‌ها در آن مشغول بازی هستند، چه ویژگیهایی دارد و این در حالی است که خانهٔ پیرمرد به خوبی تشریح شده است. ما نمی‌دانیم بچه‌های قصه چند ساله‌اند؟ چرا پیرمرد که بعد از ظهر و بی موقع مزاحمش شده‌اند، به راحتی آنها را می‌پذیرد؟ به علاوه بهتر بود در قصهٔ نخست، میان تصورات راوی و روند داستان، تفاوتی به لحاظ فاصلهٔ خطوط یا نوع حروف ایجاد می‌شد.

در مجموع باید گفت قصه‌های این مجموعه با وجود رونمایی نسبتاً بکرو تازه، به دلیل پرداخت ناکافی، خوب از کار در نیامده‌اند. به نظر می‌رسد که این ضعف نیز از شتاب نویسنده در چاپ کتاب ناشی می‌شود، چرا که گمان نمی‌رود نویسنده این اشکالات را نشناسد و چارهٔ آنها را نداند.

نثر داستانها ساده و روان است، اما یکدست نیست.

تصویرهای این کتاب، زیبا و نشانهٔ آشنایی

قدری به قصه تحمیل شده است.

- در برخی موارد شاهد فضاهای واقعی هستیم، مانند خراب کرین لانه پرنندگان و در کنار آن شاهد فضاهای ناملموس، مانند ورود شیطان به قلب دختر.

- منطق دختر، منطقی ملموس و قابل قبول، ولی منطق شیطان، منطقی متفاوت است.

- داستان در برخی موارد به فضای شعر نزدیک شده و از منطق داستانی فاصله گرفته است. - شخصیت‌های اصلی داستان به شکلی شایسته پرداخت نشده‌اند. مثلاً شخصیت پسر مرداب نامفهوم است.

شخصیت پردازی شیطان نیز در قصه با همین مشکل روبه روست و به نوعی آشفتگی دچار است؛ در جایی، پیرمردی بسیار سانه است، در جایی دیگر از دیوار می‌گذرد و شراره‌های آتش از دستانش بلند می‌شود، ولی با این همه وقتی می‌خواهد در قلب دختر جای بگیرد، برای ورود از او اجازه می‌خواهد!

در کنار این محدودیتها که بیشتر به دشواری زمینه قصه بازمی‌گردند، پرداخت مناسب و ملموس و سوسه‌های شیطان و سردی احساس دخترک پس از ورود شیطان به قلب او و به خصوص پایان نرم و مناسب داستان (که شیطان به واسطه گریه دختر، طرد می‌شود) ارزشمند است.

نثر کتاب یکدست است، ولی سانه و روان نیست. تصاویر کتاب نیز چندان جذاب و حس آفرین نیست.

🎨 رنگ آمیزی تصویرهای این کتاب قابل قبول است و با مضمون آنها انطباق دارد، اما طراحی‌های آن محافظه کارانه است. در اکثر تصویرها به ترسیم سر و کرین شخصیت‌های داستان اکتفا شده و این نشان دهنده بی میلی تصویرگر برای به کارگیری اجزای پرتحرک اندام است.

موسیقی پاد

سراینده: مصطفی رحماندوست. تصویرگر: امیر نساچی. گروه سنی: ج - د. ناشر: مدرسه. تعداد: ۷۰۰۰ نسخه. ۱۰۰۰ ریال.

دو سه ماهی است که بابا رفته
خنده و شادی از اینجا رفته

کاش، از او خبری می آمد
نامه مختصری می آمد

این مجموعه، شامل ۱۴ قطعه شعر نوجوان است که در قالبهای گوناگون مثنوی، چهارپاره، ترکیب بند و رباعی ارائه شده‌اند. موضوع اشعار، اجتماعی، طبیعی، مذهبی و خانوادگی است. **دیدگاه:**

گر چه این مجموعه در مقایسه با دیگر آثار آقای رحماندوست از برتری چندانی برخوردار نیست، اما تفاوت به نظر می‌رسد. حضور قطعات بلندی همچون «لالایی عاشورا» (که تقریباً در ذکر ائمه معصومین «ع» و پیامبر گرامی «ص» سروبه شده است) و «با زبان بی زبانی» (برای بچه‌های کرو لال) حال و هوایی دیگر به این مجموعه بخشیده است. دو رباعی نیز زینت بخش این مجموعه است. اگر از این موارد ابتکاری بگذریم، زبان و بیان شاعر هیچ ویژگی و تفاوت خاصی با دیگر آثار ایشان ندارد و حضور قطعات «نظم» بیش از «شعر» احساس می‌شود و خیال انگیزی جای خود را به برخی مطالب اندرزگونه و پندآمیز با مناسبتی دانه است. توصیف، نقش اصلی را در شعرها بر عهده دارد و کمتر کشف یا ابتکار خاصی را می‌توان در آنها یافت. در مواردی قافیه خود را بر شعر تحمیل می‌کند: * تو که اینجا بودی / آسمان آبی بود / و اگر هم شب بود / شب مهتابی بود. * ابر وقتی باشد / دل من می‌میرد / بی تو بوین سخت است / گریه ام

می‌گیرد. [ص ۲۷]

ریال.

* خدیجه همسر او بود / زنی خندان خوشخو
بود / برای شادی و غمها/ خدیجه یار خوشرو بود.
[ص ۲۶]

در این مثالها و دیگر مثالهای مشابه، معنی
گاهی فدای شتابزدگی شاعر شده و مفهوم اصلی از
نست رفته است. گاهی هم بندها بدون ارتباط مفهومی
و معنایی کلام، با اصطلاح «لالا و لالایی» شکل
گرفته‌اند: * علی شیر خدا، لالا / علی مشکل گشا،
لالا / شب تاریک نان می‌برد/ برای بچه‌ها لالا.
[ص ۲۷]

در برخی بخشها نیز زبان به کهنگی گراییده و از
سادگی و سلامت بهمان و زبان شعر نوجوان دور
شده است: صورت سبزه برگ / چه گل انداخته است
/ درد گویا به دلش / ناکهان تاخته است. [ص ۲۱]

تصویرهای این کتاب، نمونه‌ای از تصویرگری
کسل کننده و عجولانه است. کسل کننده‌اند، چرا
که بارها و بارها دیده شده‌اند و عجولانه‌اند، زیرا
نتیجه کار در پاره‌ای موارد، آشکارا خراب شده
است. برای مثال، مخاطب وقتی شعر «راه دور سفر»
را می‌خواند، تصور می‌کند که نوعی «نوستی» بین
نو هم‌مدرسه‌ای به وجود آمده است، اما تصویر را
که می‌بیند به اشتباه خود پی می‌برد، چرا که تصویر،
مردی با موهایی ژولیده، چشمانی خمار و سبیلی از
بناگوش در رفته را نشان می‌دهد که به پسر بچه‌ای
زل زده است!

بله، می‌دانم که آن «سبیل» میله افقی یک پنجره
است! اما یک تصویرگر می‌تواند فقط با صرف چند
ثانیه وقت برای بررسی سطوح و خطوط تصویر،
جلوی چنین سوء تفاهمی را بگیرد.

حسنی کلاس چنده؟

سراینده: شکوه قاسم نها. تصویرگر: غلامعلی
مکتبی. گروه سنی: الف - ب. ناشر: پیدایش.
تعداد: ۱۵۰۰۰ نسخه. ۱۶ صفحه. رنگی. ۱۲۰۰

اسفند دونه دونه

حسنی کجاس؟ تو خونه!

مشقاشو می‌نویسه

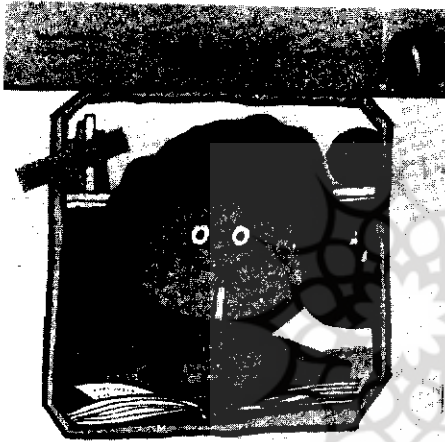
درساشو خوب می‌خونه

شادی و شور و خنده

حسنی کلاس چنده؟

رفته کلاس اول

خوشحاله و می‌خنده

هفت شعر این مجموعه، درباره پسر بچه
کوچکی است که «حسنی» نام دارد و در کلاس اول
درس می‌خواند. اتفاقهایی که در هر شعر برای
حسنی پیش می‌آید، زیبا و مناسب گروه سنی (الف
- ب) است. سادگی واژه‌ها، زبان صمیمی و
محاوره‌ای، وزنهای هجایی و ترانه‌ای، از ویژگیهای
این مجموعه است. هدف اصلی شاعر، تنها ارائه
نمونه‌هایی از اشعار ترانه کویکانه است و با توجه به
همین اصل، بعضی از اشعار دارای قالب و وزن
اشعار سالم نیستند و حتی قافیه‌ها نیز ترانه‌ای
است، برای نمونه ترانه «حسنی بی دندون شده» را
می‌آوریم:

حسنی بی دندون شده

زار و پریشون شده

بی احتیاطی کرده

حالا پشیمون شده

با دندوناش شکسته

بادوم سخت و پسته

مک زنه به آب نبات

هی جویده شکلات

قندونو خالی کرده

وای که چه کاری کرده

دونه به دونه دندوناش

خراب شدن پوانش پوانش

تاخونه همسایه‌ها

می آد صدای گریه‌هاش

این کتاب، در مجموع اثری خوب و خواندنی برای

گروه الف است. سرگرم کننده بودن و نشاط و شادابی

موضوع، این ترانه‌ها را اگر چه اغلب خالی از

تصاویر و تخیل شعری هستند، اما برای حفظ کردن

و به خاطر سپردن کویدکان زیر دبستانی، روان‌تر

کرده است.

تصویرهای این کتاب که به وسیله استاد

آقای «مکتبی» به وجود آمده‌اند برای بیننده خردسال

جذابیت زیادی دارند. استفاده از رنگهای پرتحرک

همراه با خلق شخصیت‌های بازیگوش از ویژگی‌های

تصویرگری آقای مکتبی است، اما این کتاب از آثار

بدیع ایشان فاصله زیادی دارد و به‌شتر به

تصویرگری‌های ژورنالیستی ایشان شبیه است.

تصویرهای زیبای کتابهایی مثل «زخم زبان»، توقع

ما را خیلی بالا برده است!

کوچکترین آدم بزرگ دنیا

نویسنده: فروزنده خداجو. تصویرگر: امیرنساچی.

گروه سنی: ج. ناشر: ریحان. تعداد: ۵۰۰۰ نسخه.

۹۶ صفحه. تک رنگ. ۲۵۰۰ ریال.

این کتاب، مجموعه هشت داستان منتشر شده

از نویسنده، بین سالهای ۱۳۶۲ تا ۱۳۶۹

است. چکیده نخستین داستان این مجموعه را

می‌خوانید:

عاطفه تنها دختر یک خانواده، در ایجاد ارتباط با

پدرش، با مشکل رو به روست. او که به دلایل سفر

ماندش مجبور است با پدرش تنها باشد، از اینکه

پدر به حرفها و رفتار او توجه ندارد، بسیار ناراحت

است، تا اینکه به طور اتفاقی شبی ماه با او شروع

به صحبت می‌کند و او را از تنهایی بیرون می‌آورد.

ماه به تدریج به او کمک می‌کند تا ارتباط بهتر و

واقعی‌تری با پدرش برقرار کند. در پایان، دختر

نرومی‌یابد که کسی که با او به عنوان ماه صحبت

می‌کرده، همسایه طبقه بالایی آنهاست.

دیدگاه:

مجموعه حاضر، حاوی قصه‌هایی با موضوعهای

متنوع است که می‌توانند خوانندگان مختلفی را به

خود جلب کنند، اما قصه‌ها از نظر قوت در یک ردیف

نیستند. به عنوان مثال «خواهرماه» و «ستاره آبی» و

«سه رنگ» دارای طرحی ساده و در عین حال

تسامح‌آمیزند. در حالی که داستان «کوچکترین آدم

بزرگ دنیا» بیشتر درباره کویدکان است تا برای

کویدکان. داستانهای دیگر این مجموعه نیز طرحهایی

پرکشش دارند. در این میان، قصه «ستاره و بچه‌ها»

نارای بارعاطفی غنی و طرحی پرکشش است.

داستان «بچه‌های رویخانه» و «راز زیرزمین»

قصه‌هایی پرتحرک و خوش ساخت به نظر می‌رسند.

نرج تاریخ نگارش در انتهای داستان، گرچه

بزرگترها را قانع می‌کند که این آثار از کارهای اولیه

نویسنده‌اند، اما بچه‌ها را که مخاطب اصلی کتاب

هستند، قانع نمی‌کند. به همین دلیل توقع می‌رفت

در تصویر سازی برای کتاب «کوچکترین آدم بزرگ دنیا» تصویرگر با آب مرکب شروع کرده و چون به نتیجه نرسیده، با «راپید» روی همان تصویر کار کرده و به همین ترتیب «گواش» و «مداد» را هم آزموده است. در نتیجه، تصویری به وجود آمده است که به لحاظ اجرایی از حداقل امتیاز هم برخوردار نیست.

جشن گنجشکها

سراینده: افسانه شعبان نژاد. تصویرگر: عبدالله حاجیوند. گروه سنی: ج - د. ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان. تعداد: ۳۰۰۰ نسخه. ۲۴ صفحه. رنگی. ۸۰۰ ریال.

باد پاییزی،

برگها را باز هم چیده است.

خنده با کوچ پرستوها،

از نگاه بیقرار باغ کوچ چیده است.

رو به روی من،

آه گنجشکی در آن سو روی دیوار است

در نگاه خیس و معصومش

التماس شاخه خشک سپیدار است.

چهارده شعر این مجموعه، در قالب چهارپاره و نیمایی سروده شده‌اند و در همه آنها، طبیعت و حال و هوای طراوت باغ و بوستان در چهار فصل سال موج می‌زند.

سادگی و صمیمیت زبان، ایجاز و اختصار در عین رعایت نکات دستوری و اجزای جمله، عاطفه و احساس عمیق و لطیف، حرکت و امیدآفرینی، از ویژگیهای شعر خانم شعبان نژاد در مجموعه حاضر است.

در کویری که خشک است و بی آب/ دوست دارم که گندم بکارم / روز و شب مثل ابری بهاری / قطره

نویسنده به جای جمع آوری آثاری که قبلاً به چاپ رسانده است، اقدام به بازنویسی مجدد آنها می‌کرد و پس از بازسازیهای لازم، آنها را به چاپ می‌رساند. شخصیت‌های تمامی داستانها به خوبی قابل حس و باورند. نثر و بیان داستانهای کتاب منسجم و یکپس است.

مهمترین ویژگی این اثر، جمع شدن هشت قصه خواندنی گروه سنی ج است که می‌تواند نکته‌های مختلفی از این گروه را راضی کند.

از روی جلد این کتاب که با فضایی سرد، عناصری تکراری مثل گل و پنجره و چهره‌هایی با چشمان بیمار، بیننده را دفع می‌کند، تا تصاویر داخلی آن فاقد کمترین عناصر جذاب و بدیع تصویری‌اند، همگی نشان دهنده بی انگیزگی تصویرگر در به وجود آوردن این تصویرها هستند. موضوع زمانی بدتر می‌شود که مشکل اجرای غیرقابل قبول هم به آنها اضافه شده است. تصویرگر اگر از تکنیکی استفاده می‌کند، به این خاطر است که آن تکنیک امکان‌ات ویژه‌ای را در اختیارش قرار می‌دهد، به این جهت، تلاش کسی که مثلاً سعی می‌کند با آبرنگ به شیوه رنگ روغن یا گواش کار کند، تلاشی بی نتیجه است. «آب مرکب» هم از وسایلی است که نقاش آن را به کار می‌برد تا با استفاده از حرکت سیال آب و مرکب، شکل‌هایی را به وجود آورد که تا حد زیادی اتفاقی‌اند و نقاش، درست در هنگام وقوع آن تصمیم می‌گیرد که آن را ثبت کند یا اینکه هنوز به جستجو ادامه دهد. در این صورت، حاصل کار با آب مرکب - به خاطر وابسته بودن این شیوه به اتفاق - الزاماً قابل قبول نخواهد بود. به همین جهت نقاشی که با آب مرکب کار می‌کند، چه بسا نه‌ها کار را تا کسب نتیجه قابل قبول خود، دور بریزد، چرا که مثلاً اگر مقدار سفیدی تصویر را (که در این شیوه با حفظ کریل سفیدی کاغذ به دست می‌آید) کافی نداند، کار باید دوباره از ابتدا تکرار شود.

قطره بر آنها ببارم. [ص ۱۰]

داشت خورشید به من می‌خندید/ از سرکوه بلند/
ماند و خواهرم از دامن نشت/ بازگل می‌چیندند.
[ص ۴]

پیش چشمان من آهسته نسیم / از لب پنجره‌ها
می‌گذرد/ یک نفر با سبزی از گل باس/ دارد از کوچه
ما می‌گذرد. [ص ۱۲]

رنگ و بوی کویر و عشق به گیاه دردل کودک
کویری، همیشه همراه و همپای شاعر پیش آمده
است.

ناگفته نماند برخی از مواقع، شاعر برای کشف
نکته‌ای تازه و ابتکاری نو، از واقع‌گرایی شاعرانه به
بیانی دور و انتزاعی نزدیک شده است که علی‌رغم
زیبایی، مناسب گروه سنی مخاطب او نیست، از
جمله:

من ته باغ کسی را دیدم / که به دستش سبزی
عاطفه داشت/ داشت در پای چناری غمگین/ تخم
آواز قناری می‌کاشت. [ص ۱۴]

صدای بال می‌آید/ و بوی خوب یک رفتن / کسی
آواز می‌خواند / صدایش می‌چکد در من. [ص ۱۶]
که «چکیدن صدا»، «تخم آواز قناری»، «آوازه‌ای
خیس»، «چکیدن غصه دردل راوی» همه از این موارد
هستند.

این کتاب در مجموع کاری شسته رفته و یکسخت
است.

☞ تصویرهای این کتاب تلاش جدی تصویرگر
را برای پیوند دادن نقاشی قاجاری و تصویرگری
کتاب کودک نشان می‌دهد. تصویرها در نهایت جدید
و وسواس اجرا شده‌اند و نتیجه کار نیز قابل قبول
است.

نخودی (۳، ۴ و ۵)

نویسنده: شکوه قاسم نیا. تصویرگر: آراسته
رزاقی. گروه سنی: ب - ج. ناشر: پیدایش. تعداد:
۱۵۰۰۰ نسخه. ۱۶ صفحه. رنگی. ۱۲۰۰ ریال.

این نوره سه جلدی، در ادامه دو جلد قبلی به
نقل ماجراهای نخودی با عنوانهای «شش سرباز
کوچولو»، «سفر پُر خطر» و «نخودی در قصر
حاکم» می‌پردازد. در جلد سوم، نخودی و شش
سرباز، سفر دریایی خود را آغاز می‌کنند و با وجود
توطئه‌های پادشاه، این سفر را به سلامت به پایان
می‌رسانند. جلد چهارم، شرح سفر پرماجرایی نخودی
و یازان او به جنگل است که بار دیگر با وجود
مشکلاتی که پادشاه برایشان ایجاد می‌کند، از این
سفر جان سالم به در می‌برند. در جلد پنجم،
نخودی و دوستان او با ترفندی وارد قصر حاکم
می‌شوند و پس از گرفتن حق خود، او را از قصر
فراری می‌دهند، اما حاکم به چنگ مردم خشمگین
گرفتار می‌شود. سرانجام نخودی به همراه تمام
دوستانش نزد «بابا پینه دوز» و «ماما جیم جیم» باز
می‌گردد.

دیدگاه:

مجموعه قصه‌های نخودی، نمونه‌هایی خوب از
بازآفرینی قصه‌های قدیمی است. این کتابها، با
سلامت زبان، تصاویر هماهنگ با متن، حوادث
شیرین و پرکشش و شخصیت‌هایشان، حتی
خواننده‌ای را که از پایان ماجرا با خبر است، تا
انتهای داستان می‌کشاند. مخاطب به واسطه همین
جاذبه‌ها، چشمان خود را بر برخی فرضهای ضعیف
قصه، مانند ناتوانی طوطی در برخورد با نخودها
می‌بندد.

تلاش نویسنده در پرداخت شخصیت‌های مثبت
و منفی داستان و پرداخت حوادث مهم، باعث شده
است که قصه‌ای نو از یک قصه کهنه و قدیمی پدید
آید که تنها وجه اشتراک آنها، آغاز و پایان آنهاست.

☞ مشابه تصویرهای این کتاب را در بسیاری از
کتابهای داستان مصور اروپایی - امریکایی
می‌توان دید. بر همین اساس هیچ گونه بداعتی در
آنها دیده نمی‌شود. رنگ آمیزی «مکانیکی» و غیره
تأثیر گذار آنها هم بر یکنواختی اثر افزوده است.

از به هوش آمدن نومی یابد که در سرزمین آدم کوچولوها، گرفتار آمده است. این آشنایی باعث اتفاقاتی خوشایندی برای او و مردم سرزمین آدم کوچولوها (لی لی پوت) می‌شود، تا اینکه روزی گالیور برای خاموش کردن آتش سوزی قصر پادشاه لی لی پوت، از شیوه عجیب و توهین آمیزی استفاده می‌کند. پادشاه به خشم می‌آید و حکم اعدام او را صادر می‌کند، اما همان شب گالیور به کمک یکی از دوستانش از لی لی پوت فرار می‌کند.

در ادامه، گالیور طی سفر دریایی دیگری، این بار به سرزمین غولان پای می‌نهد و اسیر می‌شود، تا اینکه در پی حادثه‌ای نجات پیدا می‌کند.

دیدگاه:

آثار برگزیده شده توسط کستنر، گرچه همگی دارای خوانشی خارق‌العاده‌اند، ولی به دلیل قدرت طراحی، داستانهایی پرکشش و جذابند، البته، انتخاب مناسب تنها دلیل جذب مخاطب به این قصه‌ها نیست، بلکه رگه‌های طنز مختص آثار کستنر، بر شهرتی آنها افزوده است.

زبان ساده و پرکشش داستان که به نظر می‌رسد به‌یادگار موهبت‌های کستنر است تا مترجم، در کنار پیرنگهای قوی، عامل کشش داستانش است. خواننده با وجود فضای غیرواقعی تمام قصه‌ها، نه تنها حوادث آنها را درک می‌کند، بلکه با شخصیت‌های آنها نیز مانوس می‌شود. خواه این شخصیت، گالیور جوان باشد یا یک پسر بچه آسمان که از پدرش تنها یک کربه به او رسیده است و یا پرمردی ساده‌اندیش که به عشق شوالیه شدن و نجات محرومان، خود را به خطر می‌اندازد.

تصویرهای این کتاب، بدیع، پرجاذبه و زیبا هستند. طراحی خط - که خود حاکی از توانایی تصویرگر است - همراه با خلق شخصیت‌های پرتحرک و به کارگیری عناصر تصویری جذاب، مثل خطوط پرتنوع، تیرگی‌های بجا و بافت‌های غیرکلیشه‌ای، از ویژگی‌های برجسته تصاویر این

گفتنی اینکه تصویرهای این کتاب از تحرک خوبی برخوردارند.

سفرهای گالیور، گرچه کمهوش و نکیشتوت به روایت: اربش کستنر. مترجم: کمال بهروزکیا. تصویرگر: هورست لیمکه. گروه سنی: ۷-۱۰. ناشر: زلال. تعداد: ۷۷۰۰ نسخه. ۱۷۲ صفحه. ۲۱۰۰ ریال.

این کتاب، روایتی طنزآمیز از سه داستان مشهور جهان: سفرهای گالیور، کربه چکمه پوش و نُن کیشوت، به قلم اربش کستنر است. چکیده نخستین اثر این مجموعه را می‌خوانید:

گالیور جوان که پزشکی کشتی است، روزی بر اثر طوفان و واژگون شدن کشتی، تمام همراهان خود را از دست می‌دهد و ناامیدانه بر روی آب سرگردان می‌شود، تا اینکه به سرزمینی ناشناس می‌رسد. او که به محض رسیدن به ساحل بهوش می‌شود، پس

کتاب به شمار می‌آیند، اما به نظر می‌رسد که تصویرگر داستان «کریهٔ حکمه پوش» با تصویرگر نو داستان دیگر فرق داشته باشد. متأسفانه ناشر با ادغام سه داستان از سه کتاب و تغییر صفحه‌آرایی آنها، به جذابیت تصویرها لطمه زده است. در داستان «نن کیشوت» تعدادی از تصویرها که در اصل رنگی بوده‌اند، به صورت سیاه و سفید چاپ شده‌اند که در مجموع، کلیت تصویرهای کتاب را به صورت مجموعه‌ای ناممکون جلوه می‌دهد.

سمنونی حمام

نویسنده: فرهاد حسن‌زاده. طراح جلد: ابوالفضل همتی آمویی. گروه سنی: ج - د. ناشر: قلیانی. تعداد: ۱۱۰۰ نسخه. ۶۲ صفحه. ۱۴۰۰ ریال.

به نقد تفصیلی این کتاب در بخش «نقد فصل» از همین شماره پژوهشنامه مراجعه کنید.

پیرزن ریزه میزه و شیرین‌کار بهایش

نویسنده: هوپ نیوئل. مترجم: مجید عمیق. گروه سنی: ج. ناشر: زلال. تعداد: ۷۷۰۰ نسخه. ۸۸ صفحه. تک رنگ. ۱۱۰۰ ریال.

این کتاب، حکایت هشت اتفاق ساده برای یک پیرزن است. پیرزن با راه‌پلهای خوش‌مزه و با نمک، مشکلات را حل می‌کند. چکیدهٔ نخستین حکایت کتاب را می‌خوانید:

پیرزن ریزه میزه، برای خوابیدن فقط یک پتو داشت که مثل آبکش سوراخ سوراخ شده بود. او تصمیم می‌گیرد برای اینکه صاحب تشکی از پیر شود، دوازده غاز بخرد و زمستان که شد از پره‌های آنها برای خویش تشک بُرُست کند، اما خریدن غازها او را به زحمت می‌اندازد. زمستان فرا می‌رسد و پیرزن برای اینکه غازهای پرکنده سریشان نشود، پتوی خود را به دوازده قسمت تقسیم می‌کند و برای هر یک از غازها لباس می‌دوزد. در نتیجه، هم خویش صاحب

تَشکی پَرغاز می‌شود و هم غازها در زمستان سریشان نمی‌شود.

بهدگاه:

در برخورد اول با کتاب، به نظر می‌رسد با اثری لطیفه‌وار رو به رو هستیم که تنها به یکبار خواندن می‌ارزد، اما در ماجراهای کتاب حاضر، علاوه بر فضای لطیفه‌وار، شاهد شخصیت پردازی خوب، حس‌های لطیف و نثری ساده و روان هستیم. این ویژگیها، اثر حاضر را به کتابی خواندنی تبدیل کرده است.

طنز حاضر در تمام ماجراها، از شوخیهای بی‌مزه متداول فراتر رفته و به واسطهٔ روی آوری به طنز موقعیت از «طنز کلامی» بی‌نیاز شده است.

نویسنده به دلیل نزدیکی حالات و روحيات پیران و کویکان، توانسته است شخصیتی برای قصهٔ خود طراحی کند که قابل حس برای مخاطبان باشد. این کتاب به دلیل کمبود آثار طنز، (به ویژه برای کویکان)، تنوع ماجراها و همچنین پایان شاد و خالی از فاجعه، اثری موفق به شمار می‌آید.

تصاویر زیبا و حس آفرین کتاب، قطع آن و اندازهٔ مناسب حروف، از دیگر مزایای کتاب به شمار می‌آید.

تصویرهای این کتاب، بسیار زیبا، غنی، با هویت و احتمالاً نمونه‌ای بس‌سوارخوب از تصویرگری سنتی آلمان است. طراحی‌های پرتحرک، فضاهای پرجاذبه و تخیل کویکانه در تمام آنها موج می‌زند. کاش مترجم و ناشر محترم، اسم تصویرگر کتاب را هم در گوشه‌ای از آن نکر می‌کردند!

خندهٔ نیشتر

مترجم: محمود کبانوش. گروه سنی: د - ه. ناشر: زلال. تعداد: ۵۵۰۰ نسخه. ۱۰۰ صفحه. ۱۶۰۰ ریال.

این کتاب، شامل ۱۶ داستان طنزآمیز کوتاه از

اغلب آنها قابل پیش‌بینی نیست. شد خصیصه‌های اصلی در اغلب داستانها به نحوی از واقعیت کناره می‌گیرند، ولی به شکلی طنزآمیز مجبور به پذیرش حقایق زندگی انسانی می‌شوند. به عنوان مثال در داستانی که خلاصه‌اش آمد، هر چند که می‌دانیم برین سربازان به جنگ حالتی اجباری دارد، اما قصه چنان با سادگی به این مسئله اشاره می‌کند که اساساً تصور اجبار در ذهن خواننده به وجود نمی‌آید.

طنز داستانها، تنها در خدمت نشاط خواننده نیست، بلکه بر تجربه خواننده در شناخت انسانها نیز می‌افزاید.

با وجود آنکه بهین شخصیت‌ها، فضاهای داستانها و حتی در حجم داستانها شباهتی وجود ندارد، ولی رگه طنز داستانها به خوبی توانسته است به داستانهای این مجموعه نوعی «وحدت» ببخشد.

با توجه به اینکه خلق آثار طنزآمیز قدری دشوارتر از خلق آثار غم‌انگیز است و به تمع، آثار طنزآمیز کمتر خلق می‌شوند، انتشار چنین کتابی آن هم از سوی مترجمی قدیمی و صاحب صلاحیت، غنیمت است.

روی جلد این کتاب زیباست، اما انطباق عجیبی با آثار استاد ممیز دارد: استفاده از فیلم «لپت» و ترام‌های درشت و نیز رنگ آمیزی آن نشان می‌دهد که این اثر، با تأثیرپذیری از روی جلدهای اخیر استاد ممیز، به وجود آمده است.

نره آهوان

نویسنده: محمدرضا یوسفی. تصویرگر: پرویز حیدرزاده. گروه سنی: ج - د. ناشر: سروش. تعداد: ۵۰۰ نسخه. ۱۲۰ صفحه. تک رنگ. ۲۴۰۰ ریال.

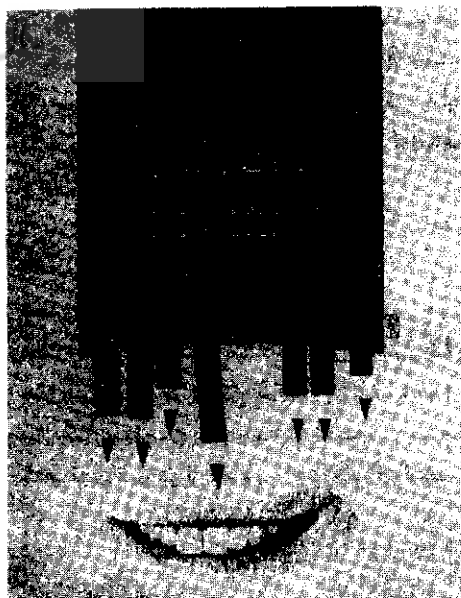
«خالو رحمان» شکارچی دنیا بیده‌ای است که به تنهایی و با تنها نوازش «قندی» در کریستان زندگی می‌کند. آنها روزی هنگام شکار با مردی زخمی به نام «کاک مراد» برخورد می‌کنند. خالو رحمان با دیدن

نویسندگان گوناگون جهان است. چکیده داستان نخست این مجموعه را از ملایک کوهپین نویسنده معاصر امریکایی، می‌خوانید:

ملوانی پیر، نحوه فرار پدر بزرگش از جنگ را چنین نقل می‌کند: پدر بزرگم شرط شرکتش در جنگ را شناختن دشمن قرار داد. فرمانده هم به سبب اجباری که برای فرستادن پدر بزرگ به جبهه جنگ داشت، پرونده فردی از افراد دشمن را به او می‌دهد، اما چون این مرد - به تشخیص پدر بزرگ - آدم خوبی بود، دلیلی برای حضور در جبهه باقی نمی‌ماند. فرمانده این بار پرونده یک آدم بد را به عنوان دشمن در اختیار پدر بزرگ قرار می‌دهد، ولی پدر بزرگ به آن دشمن بدجنس، برای اصلاح خود ۶ ماه فرصت می‌دهد و می‌پذیرد که اگر آن مرد خود را اصلاح نکرد، او را بکشد. پس از ۲ ماه، دشمن جان می‌سپارد و دلیلی برای حضور پدر بزرگ در جبهه باقی نمی‌ماند.

دیدگاه:

داستانهای این مجموعه فضاهایی تازه و ساده دارند. همه داستانها کوتاه، دارای زبانی ساده و حاوی کنایه‌هایی ظریف و در عین حال واقع بینانه‌اند. پهرنگ داستانها، منسجم و جذاب است و پایان

پای تیرخوریده کاک مراد، تهر را از پای او بهرون می‌کشند. این ملاقات باعث احضار خالو رحمان به پاسگاه می‌شود. او با ترفندی، ملاقات با کاک مراد را منکر می‌شود، اما درمی‌یابد که تمام پاسگاه به سبب ترور ناموفق مستشار نظامی امریکایی به دنبال کاک مراد هستند.

خالو رحمان پس از خلاصی از پاسگاه با صحنه قتل عام آهوان توسط مستشار امریکایی رو به رو می‌شود. او که این شکل شکار کرین را نمی‌پسندد، از آن پس سعی می‌کند که با تاراندن گله آهوان، آنها را از تیررس مستشار و مسلسل بزرگش نور سازد، اما این کار باعث زندانی شدن خالو می‌شود. قندی با مشاهده این اقدام سعی می‌کند به تنهایی گله آهوان را بتاراند و موفق هم می‌شود.

در انتهای داستان، مستشار امریکایی خبر سانحه تصادف همسر و فرزندانش را دریافت کرده و کردستان را ترک می‌کند. مردم که اعتقاد دارند این اتفاق ناگوار برای مستشار، جزای کشتار بی رحمانه آهوان است از رفتن او خوشحال می‌شوند. حتی رئیس پاسگاه نیز که از رفتن مرد امریکایی چندان ناراحت نشده است، سعی می‌کند شیوه بهتری در برخورد با مریم و یاعیان در پیش بگیرد.

دیدگاه:

موضوع داستان و درونمایه آن تازه است. داستان، تصویری دلنشین از مردم کردستان ارائه می‌کند که خبر از شناخت نویسنده از روحیات مردم آن سامان و فرهنگ آنها دارد.

نویسنده در برخی موارد - شاید به دلیل مخاطب خاص کتاب - سعی کرده است که حوادث را با خشونت کمتر و به نفع نبروهای خوب داستان تنظیم کند. به عنوان مثال، کاک مراد، مردی یاعی، غیرتمند و با قدرت است که یک مستشار امریکایی را ترور می‌کند. او حتی هنگامی که زخمی می‌شود به کمک خالو رحمان نجات می‌یابد. خالو رحمان، با

وجود شک فرمانده پانگان به ملاقات او با کاک مراد، سرانجام از چنگ او نجات پیدا می‌کند. «مسترفاکس» (مستشار امریکایی) بدون اینکه در مأموریت خود و دستگیری یاعیان موفق شود به تهران احضار و راهی دیار خویش می‌شود.

فضا سازی و لحظه‌پردازی داستان، دقیق و حس آفرین است. نثر داستان و گفتگوهای شخصیت‌های داستان به شکلی نرُست تنظیم و ارائه شده است تا ضمن حفظ زبان کردی، خواننده بتواند تفاوت شخصیت‌ها را نیز در کلامشان تشخیص دهد.

حضور قندی به عنوان یک کودک در قصه کاملاً جا افتاده است، به خصوص که وجود پسر «قربان سنقری» (یکی از شخصیت‌های فرعی داستان) و دختر کاک مراد، حضور قندی را موجه‌تر و دقیق‌تر جلوه می‌دهد. تمثیل دختر کاک مراد که ایران نام دارد به نقشه ایران، گرچه تازه نیست ولی خوب در قصه جا افتاده و لایه زیرین داستان را شفاف ساخته است، چرا که به واسطه پذیرش این منطق می‌توان مدعی شد که دره آهوان در واقع کشور مظلوم ما ایران است و حضور مسترفاکس نیز که حتی در نامش نیز خیانت موج می‌زند، به حضور زورمندان قذرت‌های خارجی در این کشور اشاره می‌کند.

مقایسه تصویرهای این کتاب، با تصاویر کتاب «تایتانیک» که هر دو سعی در «بازسازی واقعیت» دارند، به راحتی نشان می‌دهد که رعایت نکردن روابط ساختاری تصویر می‌تواند لطمه‌های جبران‌ناپذیری به تصویر بزند.

در تصاویر این کتاب، تنها به شکل ظاهری واقعیت بها داده شده و تصویرگر در ایجاد رابطه تصویری قابل قبولی بین اجزای تصویر، موفق نشده است. به همین علت، اجزای تصویرها به صورتی اتفاقی در سطح صفحه پراکنده شده و از تأثیرگذاری ناچیزی برخوردارند. تصویر روی جلد کتاب قابل قبول‌تر از تصویرهای داخلی آن است.